

Élettársi, házastársi vagyontársaság I.

Bevezetés. A házassági kötelék és együttélés, a család, a rokonság, az élettársi viszony olyan, több ember között létrejövő szorosabb kapcsolatot jelent, melynek gazdasági, vagyoni jellege, vetülete is van. Minél intenzívebb, szorosabb az együttélés és a közös célok érdekében létrehozott gazdasági együttműködés, annál jelentősebb a jogi szabályozás is. A vagyontársaság első sorban a házastársak és az élettársak együttélése körében nyer jogi szabályozást, és a bíróság elé is gyakran kerülnek ilyen kötelékekkel kapcsolatos jogviták.

A most következő cikkekben arra teszünk kísérletet, hogy bemutassuk a kedves olvasónak ezen jelentős, két fontos alaptörvény (a Családjogi törvény és a Polgári törvénykönyv) által is szabályozott területre vonatkozó jogi szabályozás alapjait.

A házastársi vagyontársaság fogalma. A házastársi vagyontársaságot a házasságról, családról szóló 1952. évi IV. tv. (családjogi törvény, Csjt.) szabályozza. A Csjt. vagyontársasági rendszerének kialakításával a törvényhozó a házastársak vagyoni egyenjogúságát akarta szolgálni, fontos cél, hogy a kizárólag a háztartásban vagy a gyermekek nevelése terén végzett tevékenység is elismerést kapjon, továbbá, hogy a férfiaknál rendszerint gyengébben fizetett nő vagyoni hátrányt ne szenvedjen. A Csjt. koncepciója: a család tartós szolidaritási közösség, amelyben a gazdaságilag erősebb félnek a gyengébbet támogatnia kell. A család vagyoni alapját leginkább egy olyan *egységes (közös) vagyon* biztosítja, amelyben mindkét házastárs tulajdonosi jogokat élvez és a lényeges kérdésekben együttesen rendelkezik. A törvényi szabályozás szerint: a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség alatt akár együttesen, akár külön-külön szereznek, kivéve, ami valamelyikük különvagyonaiba tarozik. *Különvagyon* a házasságkötéskor meglévő, valamint a házastársak által az életközösség fennállása alatt ajándékozás vagy öröklés címén szerzett vagyontárgy, az eladott különvagyoni tárgy értékén szerzett vagyon, valamint a személyes használatra szolgáló szokásos vagyontárgyak. A házastársak vagyoni közössége csak a házasság alatt és visszterhesen szerzett vagyontárgyak tekintetében érvényesül, ugyanakkor a házasságkötéskor meglévő, valamint az együttélés alatt ingyenesen szerzett (ajándékba kapott, örökölt) vagyontárgyakat mindkét házastárs saját különvagyonaként tarthatja meg. A felek közös szerzése egyenlő (1/2-1/2) arányú osztatlan közös tulajdont eredményez. Vélelmezni kell, hogy a vagyontársaság fennállása alatt szerzett vagyontárgy, követelés, adósság stb. a házastársak egyenlő arányú tulajdona. (A vélelem lényege, hogy bizonyítani lehet: a szerzett vagyontárgy különvagyonként csak az egyik házastársat illeti, vagy hogy a szerzésben különvagyon is közrehatott.)

A bírói gyakorlat további fontos vélelmeket is kialakított: - ami az életközösség megszakításakor megvan, az közösen, az együttélés alatt szerzettnek tekintendő (tehát az ellenkező tény bizonyításáig nem az együttélést megelőzően keletkezett, ezért ilyen okból nem különvagyoni természetű); - az együttélés alatt szerzett vagyon ellenkező bizonyításig közösnek tekintendő (vagyis nem különvagyoni természetű, különvagyoni természetű pl. a szülők által építkezés céljára a kifejezetten a gyermeknek, és nem a házastársaknak együttesen ajándékozott telekingatlan).

Eltérés a törvényi szabályoktól. A Csjt. szabálya – törvényt módosítást követően, 1987. július 1-től, ahogy az a háború előtt magyar magánjogban is volt – mind a házastársaknak, mind a házastársaknak ismét lehetővé teszi a *házassági vagyontársasági szerződés* megkötését. A „szocialista” Csjt. ezt korábban nem tette lehetővé, a Csjt. szabályai szigorú szabályként, kötelezően érvényesültek. Az új szabályozás szerint a Csjt. vagyontársasági rendelkezései csak akkor és annyiban érvényesülnek, amennyiben a házastársak, illetve a házastársak vagyoni viszonyait szerződéssel eltérően nem rendezik. E szerződésekről később bővebben szólunk. *(folytatjuk)*

dr. Wertán Balázs ügyvéd, Pomáz
iroda új címe: Huszár u. 17.

www.wertan.hu T: 525-455; 30/6196-496